

Gminny Program
Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
w gminie Tczew na 2005 rok

I. Rodzaje problemów alkoholowych.

1. Szkody występujące u osób nadużywających alkoholu:
 - a) postępujące samoniszczenie osób uzależnionych od alkoholu,
 - b) uszkodzenia zdrowotne związane z używaniem alkoholu u dorosłych osób nadmiernie używających alkohol,
 - c) upośledzenie rozwoju psychofizycznego i kariery edukacyjnej nadużywającej alkohol młodzieży.

2. Szkody występujące u członków rodzin alkoholowych,
 - a w szczególności u dzieci:
 - a) chroniczny stres,
 - b) zaburzenia emocjonalne i demoralizacja.

3. Aktualna dezorganizacja środowiska pracy:
 - a) absencja i wypadki przy pracy,
 - b) obniżenie wydajności pracy,
 - c) patologia środowiska bezrobotnych.

4. Naruszenia prawa i porządku przez osoby nietrzeźwe:
 - a) przestępczość osób nietrzeźwych,
 - b) prowadzenie pojazdów w stanie nietrzeźwym,
 - c) zachowania alkoholowe w miejscach publicznych.

5. Przepięstwa i wykroczenia związane z obrotem alkoholem:
 - a) sprzedaż alkoholu nieletnim i nietrzeźwym,
 - b) reklama napojów alkoholowych.

II. Cele programu

1. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych.
2. Zmniejszenie rozmiarów aktualnie istniejących problemów.
3. Zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami.

III. Kierunki działania

- 1) Zmniejszenie ilości wypijanego alkoholu przez młodych ludzi i kobiety.

Sposoby działania:

- a) ograniczenie możliwości zakupu i spożycia przez niepełnoletnich,
- b) rozwijanie postaw i umiejętności służących zdrowemu i trzeźwemu życiu oraz ograniczenie działań nasilających picie młodzieży,
- c) interwencje profilaktyczne wobec grup podwyższonego ryzyka (dzieci z rodzin alkoholowych),

- 2) Zmniejszenie ilości nowych przypadków uzależnienia od alkoholu.

Sposoby działania:

- a) nauczenie wczesnego rozpoznawania sygnałów wskazujących na rozwijanie się procesu uzależnienia,
- b) uczenie osobistych umiejętności rozpoznawania i kontrolowania rozmiarów uzależnienia ,
- c) zwiększenie skuteczności interwencji wobec zaburzeń zachowania wynikającego z nadmiernego picia,

- 3) Zmniejszenie śmiertelności i degradacji psychofizycznej osób uzależnionych.

Sposoby działania:

- a) zwiększenie dostępności niezbędnych oddziaływań terapeutycznych,
- b) poprawa skuteczności profesjonalnej terapii uzależnień i innych usług leczniczych,
- c) rozwój działalności środowisk wzajemnej pomocy,

4. Zmniejszenie ilości wypadków oraz strat ekonomicznych spowodowanych nietrzeźwością przy pracy.

Sposoby działania:

- a) edukacja nadzoru w zakresie wczesnego rozpoznawania,
- b) ułatwianie pracownikom uzależnionym dostępu do pomocy profesjonalnej i środowisk wzajemnej pomocy,

5. Zmniejszenie udziału osób nietrzeźwych w naruszaniu prawa porządku publicznego.
Sposoby działania:
 - a) rozszerzenie zakresu stosowania zaleceń profilaktycznych wobec sprawców przestępstw i wykroczeń związanych z nadużywaniem alkoholu ,

6. Zmniejszenie rozmiarów przestępczości gospodarczej związanej z produkcją i handlem napojami alkoholowymi.
Sposoby działania:
 - a) zmiana zasad wydawania zezwoleń i koncesji na prowadzenie działalności gospodarczej alkoholem zgodnie z nowelizacją ustawy,
 - b) zwiększenie zakresu interwencji Policji i służb porządkowych wobec handlu i łamania przepisów ustawy i prawa miejscowego,

7. Promowanie postaw społecznych ważnych dla profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
Sposoby działania:
 - a) opracowanie kampanii edukacyjnych wykorzystujących masowe środki przekazu,

8. Tworzenie bazy materialnej, organizacyjnej i merytorycznej dla realizacji programu.
Sposoby działania:
 - a) przygotowanie programów profilaktycznych i rozwiązywania problemów alkoholowych,
 - b) wspieranie materialne, edukacyjne i lokalne podmiotów pozarządowych zajmujących się rozwiązywaniem problemów alkoholowych.

IV. Zadania własne gminy niezbędne do rozwiązywania lokalnych problemów alkoholowych, które mogą być realizowane w ramach współdziałania z organizacjami użytku publicznego.

I. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

Realizacja tego zadania odbywać się będzie poprzez :

- a) prowadzenie punktu konsultacyjnego, telefonu zaufania, informacji publicznych dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin (miejsce pierwszego kontaktu - GOPS w Tczewie od poniedziałku do piątku od godz. 8 - 15-tej - telefon 531-32-58 wewn. 44, 49, 54.
- b) przyjmowanie wniosków o leczenie odwykowe osób nadużywających alkohol,
- c) przeprowadzanie rozmów z osobami uzależnionymi, świadkami i członkami rodzin (**motywowanie do leczenia**),

- d) kierowanie wniosków do Policji celem sporządzenia wywiadu środowiskowego,
- e) przyjmowanie wniosków od Policji w przedmiocie ingerencji w rodzinie, przemocy domowej,
- f) zlecanie lekarzowi psychiatrze i psychologowi sądowemu wniosków w celu sporządzenia opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu **(opłacanie zleceń - zgodnie z zawartą umową)**,
- g) rozpowszechnianie informacji o punkcie konsultacyjnym oraz realizacji Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych poprzez Biuletyn Informacyjny, Wieści Gminne oraz w Prasie Lokalnej (Gazeta Tczewska, Dziennik Bałtycki),
- h) wsparcie psychologiczne i materialne dla osób żyjących z problemem alkoholowym **(GOPS - Pracownicy socjalni)**,
- i) finansowanie zajęć w programie terapeutycznym - ponadpodstawowym dla osób uzależnionych i współuzależnionych - **2000 zł**
- j) organizowanie działań ukierunkowanych na wstępną diagnozę zjawiska przemocy domowej - Ogólnopolskie Pogotowie dla ofiar Przemocy w Rodzinie „**Niebieska Linia**” **(współpraca z Policją)**,
- k) prowadzenie punktu „**Pomarańczowa Linia**” - pomagająca rodzicom, których dzieci piją i upijają się **(psychiatra, pedagog szkolny)**,

II. Udzielanie rodzinom , w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Realizacja tego zadania odbywać się będzie poprzez:

- a) działalność punktu konsultacyjnego dla członków rodzin z problemami alkoholowymi **(dorosłych i dzieci - GOPS)**,
- b) zapewnienie opieki wychowawczej, terapeutycznej, psychologicznej i socjalnej dzieciom z rodzin dotkniętch patologią społeczną, niewydolnych wychowawczo, ubogich **(świetlice socjoterapeutyczne - 6)**
- c) kontynuacja i prowadzenie zajęć w placówkach terapeutyczno - wychowawczych dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka (zatrudnienie wychowawców, płaca zgodnie z umową, rekomendowanie zajęć sportowych),
- d) prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób współuzależnionych **AL - ANON Miłobądz** (w każdy poniedziałek od 16.30)
- e) szkolenie wychowawców świetlic socjoterapeutycznych
cel: **wychowywanie młodego pokolenia z zagrożeń jakimi są uzależnienia od alkoholu, narkotyków, tytoniu oraz narastające zjawiska agresji i przemocy wśród dzieci. Poszukiwanie możliwości i metod pracy terapeutycznej i profilaktycznej w tym zakresie**
- f) szkolenie członków Gminnej Komisji Alkoholowej z zakresu profilaktyki

- przeciwalkoholowej oraz realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- g) udział członków GKRPA w różnych formach doskonalenia, udział w naradach, seminariach, konferencjach (pokrycie kosztów konferencji oraz delegacji osób biorących w nich udział) - **2 osoby - 1000 zł**
 - h) zwrot kosztów przewodniczącemu GKRPA za pracę w terenie związaną z realizacją gminnego programu alkoholowego (delegacja **500 zł rocznie**)
 - i) wykonanie, dostarczenie i zamontowanie dwóch ścieżek zdrowia (**Baldowo, Malenin**) - **16.000 zł**
 - j) zakup jednego kosza do koszykówki wraz z wykonaniem podłoża betonowego - półkolistego(**Rukosin**) - **1500 zł**

III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, a w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programów opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Realizacja tego zadania odbywać się będzie poprzez:

- a) szkolenie Rad Pedagogicznych
- **3 szkolenia x 2 godz. x 100zł - godz. = 600 zł**
- b) pedagogizacja rodziców
- **1 szkolenia x 2 godz. x 100 zł - godz. = 200 zł**
- c) szkolenie sołtysów
- **1 szkolenie x 2 godz. x 100 zł = 200zł**
- d) szkolenie wychowawców świetlic socjoterapeutycznych
- **1 szkolenie x 3 godz. x 100 zł = 300 zł**
- e) szkolenie radnych
- **1 szkolenie x 2 godz. x 100 zł - godz. = 200 zł**
- f) szkolenie sprzedawców napojów alkoholowych
- **1 szkolenie x 3 godz. x 100 zł - godz. = 300 zł**

Temat szkolenia: „Procedura cofania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w związku z naruszeniem zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim”

- g) organizowanie i prowadzenie na terenie szkół podstawowych, gimnazjalnych świetlic socjoterapeutycznych i innych placówek oświatowo - wychowawczych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, jak:

- *„Debata,, - program profilaktyczno - edukacyjny dla uczniów kl. IV szkół podstawowych.*

*cel:uświadomienie mocy sprawczej, poszerzanie wiedzy o konsekwencjach picia alkoholu, ujawnienie wartości, przyjaźni i miłości, dokonywanie wyboru, zmiana zachowań. Program obejmuje 4 godziny pracy z grupą, materiały dla uczestników, pomoce
(4 programy x 400 zł - koszt ogółem 1.600 zł)*

- „Czy warto” -program profilaktyczno-edukacyjny dla uczniów szkół gimnazjalnych.
cel : promocja zdrowego stylu życia, poszerzenie wiedzy o konsekwencjach „brania” oraz korekta przekazów normatywnych (2 programy x 400 zł -koszt ogółem 800 zł)
- „Przemocy i aresji powiedz NIE” - program profilaktyczno - edukacyjny przeznaczony dla młodzieży szkół gimnazjalnych.
cel : zrozumienie mechanizmów powstawania agresji, zrozumienie wpływu grupy na agresywne zachowanie oraz ukazanie młodzieży jak można przeciwdziałać zachowaniom agresywnym
2 programy x 600 zł = 1.200 zł.
- „ Zdrowy oddech” (3 programy x 400 zł = 1.200 zł)
cel: poszerzenie wiedzy o konsekwencjach palenia papierosów, korekta przekazów normatywnych, dokonywanie wyborów, poznanie stopnia zagrożenia,
- organizacja biegu trzeźwościowego pt. „Zdrowe życie bez nalogów” (zakup nagród) - 1000 zł
- Program profilaktyczno teatralny pt. „ Jak ja na to patrzę” - porusza problem przemocy, samotności, braku tolerancji, braku przyjaciół
2 programy x 350 zł = 700 zł
- „ Stracone lata” dotyczy profilaktyki uzależnień (głównie alkoholu)
1 program - Gimnazjum w Dąbrówce - 350 zł
- h) udział w ogólnopolskiej Kampanii przeciwko krzywdzeniu i zaniechaniu dzieci pod hasłem : „**Powstrzymać przemoc wobec dzieci**”
- i) zorganizowanie obozu socjoterapeutycznego dla dzieci z rodzin patologicznych na terenie Domu Pomocy Społecznej w Stanisławiu (dwa turnusy - lipiec, sierpień 2005 r.),
- j) doposażenie placówek prowadzących zajęcia w programie opiekuńczym w pomoce i niezbędny sprzęt do realizacji zajęć socjoterapeutycznych prowadzonych na terenie gminy (**zakupy**),
- k) kampania profilaktyczno-interwencyjna pt.„**Radość bez alkoholu**”, „**Wakacje bez ryzyka**” (zwiększenie bezpieczeństwa młodzieży podczas wakacyjnego wypoczynku, kontrola sklepów sprzedających napoje alkoholowe,„**Żółta Kartka**”)
- l) kampania profilaktyczno - edukacyjna pt. „**Zachowaj Trzeźwy Umysł**”
- ł) refundacja kosztów turnusu profilaktyczno terapeutycznego - Dom Wczasów Dziecięcych - Wygonin 5 osób x 215 zł = **1.075 zł**
- m) dofinansowanie aktywnych form wypoczynku dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka,
- n) realizacja innych programów profilaktycznych mających odniesienia antyalkoholowe,
- o) realizacja innych zadań wynikających z potrzeb samorządu gminnego

IV. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Zintegrowanie działań różnych instytucji zajmujących się pomaganiem dziecku w rodzinie (szkoły, GOPS-y, Poradnie psychologiczno - pedagogiczne, Sądy rodzinne, Policja, Punkty interwencji kryzysowej. Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, świetlice socjoterapeutyczne, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Kuratorzy sądowi, Pedagodzy szkolni, Psychiatrzy, Fundacja ATLAS w Gdańsku, Ośrodek Terapii i Uzależnień Alkoholowych DROMADER Tczew i inne.

- **współpraca** z Izbą Wyrzeźwień w Gdańsku - przyjmowanie, obsługa i sprawowanie opieki nad nietrzeźwymi pacjentami, realizowanie dodatkowych programów dla osób zatrzymanych, rozmowy interwencyjno - motywujące z zatrzymanymi sprawcami przemocy domowej, motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego - **1000 zł**

- **współpraca** z Polskim Towarzystwem Walki z Kalectwem (edycja Akcji Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym - przedziwdziałanie zjawiskom patologii społecznej - 1 spektakl teatralny)

V. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

- **podejmowanie interwencji w przypadku złamania sprzedaży alkoholu osobom nieletnim lub nietrzeźwym oraz przypadku złamania zakazów promocji i reklamy napojów alkoholowych,**

- **występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego - współpraca z prawnikiem.**

VI. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Komisja jest koordynatorem realizacji Gminnego Programu i jest ciałem opiniującym, inicjującym i nadzorującym wykonanie programu.

Komisja:

- a) opiniuje, inicjuje i nadzoruje wykonanie gminnego programu,
- b) opiniuje decyzje o cofaniu zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
- c) prowadzi kontrolę przestrzegania warunków sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych,
- d) orzeka o zastosowaniu obowiązku leczenia osób uzależnionych,
- e) przyjmuje skargi od mieszkańców dotyczące łamania ustawy w zakresie dystrybucji alkoholu, zakłócania porządku publicznego,
- f) składa coroczne sprawozdania z wykonania zadań Rady Gminy